

Halmstadsskolorna, del 4

Chefen för BBS
Overstelöjtnant Dag Fähræus

Börja Din karriär här

Flygvapnets Basbefälsskola – BBS

Fackskolan för utbildning i markförsvaret och FV:s bassystem

Av Dag Fähræus

**Teckningar:
Stefan Gustafsson**

Flygvapnets bassystem i krig – Flygbassystem 90 – skall ge våra flygförband möjligheter till insatser inom alla delar av vårt land och vid de tidpunkter som är gynnsammast för oss. Bas-systemet skall också skapa uthållighet för flygförbanden. Den modell som svenska flygvapnet valt för att nå målet gör bassystemet unikt internationellt sett.

De mest framträdande bastaktiska grundprinciperna är spridning av såväl flygplan som förband, rörlighet och många rullbanor. Under krig är risken för flyg- eller markanfall mot våra flygbaser mycket stor. Basförbanden skall därför kunna tekniskt betjäna flygförband samtidigt som t ex ammunitionsröjning och banreparation skall kunna utföras inom andra delar av basområdet. En mycket omfattande områdesbevakning genomförs

Foto: Johnny Edqvist & Tom Manhof

stabskompaniet biträder flygförbandschefen och besättningen vid planläggning av flyguppsdraget, utvärdering och rapportering av spaningsresultatet.

Skyddskompaniets brandpluton svarar för basräddningstjänst. Fälthållning utförs av **flygfältsarbetskompaniets flygfältspluton**.

Bevakning och skydd av både flygplan och flygförare leds av markförvarsledaren och utförs normalt av **markförvarskompani**, värnförband och hemvärn.

Klargöring av spaningsflygplan görs av **klargöringstropp** ur **stationskompani**. För försörjning med flygdrivmedel, transporter och mat m m svarar **underhållskompaniets drivmedels-, transportpluton** samt underhållsplatsorganisationer.

Från kommandocentralen (KC) leder vakthavande bevärl (VB), trafikledare (TL), klargöringsledare (Klargled) och luftvärnsorienteringsbefäl (Lvoribef) insatser för fälthållning, marktrafikreglering och flygtrafikledning, basräddning, klargöring och luftvärn samt s k skyddsförflyttning av flygplan.

För betjäning av ett flygplan krävs således insatser av enheter från samtliga av bataljonens sex olika kompanier. Många ledningsåtgärder utförs främst från KC vid flyguppsdrag under lugna förhållanden vid basen. Det är BBS huvuduppgift att tillgodose flygbasförbanden med välutbildad personal i chefsbefattningar.

● ● Som synes är kraven stora och uppgifterna många för att den svenska profilen Flygbassystem 90 skall kunna fungera på önskat sätt. Det behövs utbildad personal för detta. Utbildningen erhålls i Halmstad – hos BBS, den dynamiska Basbefälsskolan vid F 14.

Basbefälsskolans uppgifter

BBS medverkar i flygvapnets krigsförbandsproduktion genom:

- ▶ Fackutbildning av samtliga officerare i markförvarsfacket.
- ▶ Utbildning av huvuddelen av alla befäl och chefer inom bassystemets förband.
- ▶ Centraliserad utbildning till vissa värnpliktsbefattningar.
- ▶ Utveckling, prov och försök.

Skolan svarar för fackutbildning av markförvarsofficerarna från och med officershögskolenivå till och med Militärhögskolans allmänna kurs.

Därutöver utbildar BBS flertalet av de chefer som ingår i basbataljonen. Skolan genomför utbildning av tre olika typer av bataljonschefer – nämligen basbataljons-, verkstadsbataljons- och teleservicebataljonschefer, sex olika typer av kompanichefer, etc.

KC-tjänstutbildning sker integrerad med elever ur olika grundfack som flygledare, tekniska officerare, reservofficerare, vpl ur FV och Arméns luftvärnsförband. Utbildningen genomförs i en särskild spelanläggning.

Centraliserad utbildning sker av värnpliktiga brandmän under grundläggande utbildning (GU) och värnpliktiga ammunitionsröjare i form av fackövning under repetitionsutbildning (RU).

På det gamla, numera nedlagda, krigsflygfältet Rinkaby (beläget mellan Kristianstad och Åhus), understöder BBS flygvapnets förband vid fackövningar med banreparationsförband, skyddsplutoner och ammunitionsröjningsförband.

(forts sid 18)

kontinuerligt för skydd av bl a flygplan och personal.

De taktiska krav som ställs på en basbataljon har resulterat i många deluppgifter som skall kunna lösas inom vitt skilda verksamheter. Detta har i sin tur lett fram till att en basbataljon har en komplex struktur. De olika kompanierna byggs upp av ca 30 olika typer av plutoner och troppar, var och en specialiserad för sina särskilda uppgifter. Totalt omfattar en basbataljon ett 40-tal plutoner och troppar. Bataljonsstaben omfattar ca tio olika befattningar.

Flyguppsdraget

Så här engageras olika enheter ur en basbataljon vid t ex betjäning av ett enskilt flygspaningsuppsdrag. Spaningsorder för flyginsatsen förmedlas av **stabskompaniets sambandspluton** både till flygförbandet och bataljonen.

Meteorolog och **underrättelsetropp** ur

Basbataljonen

verkar inom ett stort område (ca 20 x 15 km). Organisationen omfattar ca 1500 man i olika typer av befattningar. Här nedan ser Du några exempel på olika förbands verksamheter. Flertalet chefer i olika nivåer inom basbataljonen utbildas vid Flygvapnets Basbefälsskola (BBS) på F14.

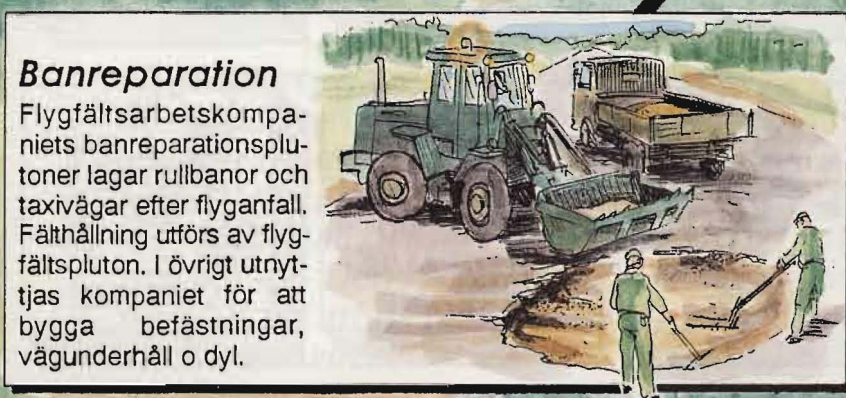
Underhållsplats

Förbanden försörjs via uh-platser, där de hämtar vatten, mat, ammunition, bränsle, fordonsdrivmedel, tvättbyten, fältpost, sjukvård mm.

Markförsvar

Bataljonen skyddar sin verksamhet genom kombination av omfattande *yövervakning* och *punktbevakning*. Markförsvarskompani, värnförband och hemvärn har markstrid som huvuduppgift. Övriga förband inom bataljonen försvarar sig själva.

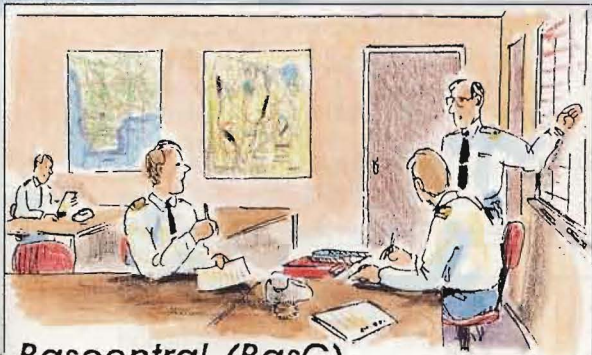

Banreparation

Flygfältsarbetskompaniets banreparationsplutoner lagar rullbanor och taxivägar efter flyganfall. Fälthållning utförs av flygfältspluton. I övrigt utnyttjas kompaniet för att bygga befästningar, vägunderhåll o dyl.

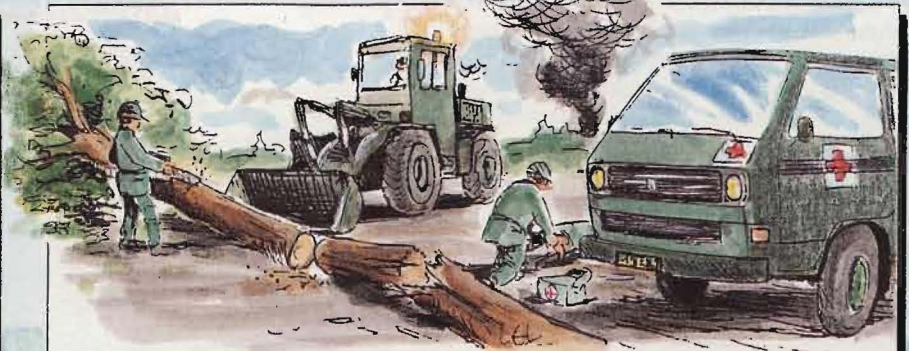

Fälthållning

Bascentral (BasC)

Från BasC leder bataljonschefen verksamheten med hjälp av batstaben. Batstabens viktigaste uppgift är att tackla störningar till följd av fiendens insatser eller som inträffat av andra skäl. Flygförbanden grupperas i BasC för bästa möjliga skydd och samverkan med bataljonen.

Räddnings- och Röjningsstyrka (RR-styrka)

För att efter flyganfall snabbt kunna göra insats för att rädda liv och materiel hålls alltid hög beredskap med RR-styrka. Den innehåller normalt specialresurser för sjukvård, brandbekämpning, ammunitionsröjning och röjningsarbete, dvs fältarbetsinsats. Styrkan kan utrustas för insats i kemisk stridsmiljö när läget så kräver.

Tlf

Basräddning och Trafikledning

Fredstid eller krigstid spelar ingen roll för de enheter som har till uppgift att rädda liv och materiel vid flyghaverier. Deras beredskap är alltid mycket hög.

Kommandocentral (KC)

Från KC leds all verksamhet som förädlas av flyguppdrag. KC svarar för larmgivning, ledning av klargöring av flygplan, trafikreglering på marken och i luften, basräddningsinsatser, eldförbud för tv, skyddsflyttning av flygplan och skenmål mm.

Bakre stabsplats

Från Bakre stabsplats leds personaltjänst, fältposttjänst och försvarsinformation mm.

Klargöring — Startberedskap

Klargöringstropp "klargör" flygplan före uppdrag. Troppens beredskapsdel svarar för beredskapshållning. Flygplan som är i högsta beredskap nödstartas vid flyglarm.

verna hanterar samma sambands- och informationshjälpmedel som förekommer i ett verkligt KC, inklusive vindmätare, indikatorer, reglage för manövrering av banbelysning etc etc. Omvärlden representeras av en övningsledning i det s k givarrummet. Anläggningen utnyttjas också för utbildningsspel anpassade för många andra chefs- och befattningsroller.

Spelanläggningen är under utveckling och modernisering. När detta är klart i början av 1991 omfattar den utöver KC-funktionen också alla taktiska funktioner som inryms i en bascentral. Anläggningens kapacitet utökas också, så att flera olika utbildningsspel skall kunna utföras samtidigt.

Anläggningen ställs ofta till krigsförbandens förfogande för egen utbildning av KC-personal, bataljonsstab m m.

Brandövningsplatser. – Vid brandövningar utnyttjas flygdrivmedel som brandämne och olika släckmedel. Av miljöskäl måste stora volymer restprodukter tas omhand för destruktion. Tillgången till särskilda brandövningsplatser som garanterar ställda miljökrav är begränsade i flygvapnet. BBS disponerar två av dessa, en inom flottiljområdet och en inom ett militärt övningsområde på Nyårsåsen ca 5 km nordväst om F 14.

Amröjbana. – En viktig del i ammunitionsröjningsfunktionen är att kunna hitta och exakt lägesbestämma bomber som trängt djupt ner i marken. Det sker med hjälp av mycket känsliga instrument som mäter störningar orsakade av bomben i det jordmagnetiska fältet. För att kunna öva denna verksamhet och samtidigt kontrollera resultatet disponerar lärarna i ammunitionsröjning särskilda "bombsökningsbanor". Övning med skarp ammunition sker vid avlysta områden utanför F 14.

Övningsbas Rinkaby. – Det gamla krigsflygfältet utgörs av tre asfalterade rullbanor. Dessa används för att genom sprängning skapa större och mindre bombkratrar för träning i banreparation.

På övningsbasen disponeras därutöver vissa anordningar för tillämplad amröj- utbildning, sprängtjänst, C-skyddstjänst m m.

För utbildning i fältarbetstjänst finns inom F 14:s område tillgång till en "spridd flygplanplats" med maskeringsanordningar, skenmål, olika typer av personskydd som splitterskydd Spl 6 m fl.

Utbildningsproduktion

Innevarande utbildningsår har produktionen vid BBS planerats få följande omfattning:

- 75 olika kurser
- 310 kursveckor
- 1.250 elever
- 33.000 elevdagar

Budgeten uppgår till ca 34 milj kr.

Övning i basräddningstjänst.

Övning i banreparation på Rinkabybasen.

Nedan: Integrerad utbildning i spelanläggningen.

● ● Fackavdelning **taktik och ledning (BBS/TaL)** utbildar chefer inom stabs- och stationskompanierna samt basbataljonsstaben. Avdelningen svarar för fackutbildningsskedet för Militärhögskolans (MHS) allmänna kurs för de två facken markförsvare och tekniker. Utbild-

ningsmålet är formell kompetens som basbataljonschef.

En mycket viktig uppgift är utbildning av personal i kommandocentraltjänst. Den utbildningen sker i "spelanläggningen", som ger en verklighetstrogen tränings- och inlärningsituation. KC-utbild-

ningen genomförs både som grundkurser och fortbildningskurser. I utbildningsspele medverkar normalt flygförare, flygledare och teknisk personal inlånade från förband för att utbildningen skall bli så bra som möjligt.

● ● Fackavdelning **Markförsvartjänst (BBS/Mar)** svarar för markförsvartjänsternas fackmässiga kompetenshöjning i "OHS- och KHS-stegen". Vid avdelningen utbildas kontinuerligt tre olika omgångar kadetter. Varje höst genomförs fackskede för krigshögskolans (KHS) högre kurs och varje vår motsvarande för allmän kurs och specialistkurs. Därutöver genomförs specialkurser för utbildning till chef för insatsstyrka och till vapenofficer.

Två gånger per år genomför BBS/Mar i samverkan med flottiljer grundläggande krigsövning (GKÖ) med markförsvartjänstkompani. Övningen genomförs för befattningsträning av elever som skall bli pluton- och kompanichefer vid markför-

Foto: Lennart Wetterholm

svarskompani. Den är samtidigt slutövning för deltagande närskydds- och flygbasjägerplutoner. För varje GKÖ utnyttjas en ny flygbas. Utbildningsuppgifter och förberedelserna innebär att BBS i samråd med befäl ur krigsförbandet utarbetar stridsplan för markförsvartjänstkompaniet. Detta arbete får ett stort bestående värde för respektive berört krigsförband.

BBS/Mar svarar också för försök med materiel och ny stridsteknik. Exempel på detta är utprovning av granattillsats till automatkarbin, utprovning av stridsdräkt. Prov med nya bevakningshjälpmedel och bevakningsteknik har också utförts. Utprovning sker normalt i samverkan med en eller flera flottiljer.

● ● En enhet som vid förband ofta kallas "Flygvapnets brandskola" är en del av BBS och heter **Fackavdelning räddningstjänst (BBS/Rä)** inom F 14. BBS/Rä administrerar utbildningen av samtliga värnpliktiga brandmän inom flygvapnet. En stor del av dessa utbildas i "brandskolorna" regi vid F 14.

En Spaningsviggen buklander på F17. Räddningsledare och vpl brandmän är snabbt i aktion. Branden släcks och S 37:an kan därmed räddas. BRA GJORT!

Under årens lopp har rådiga insatser från basräddningspersonal räddat inte bara liv utan också stora materiella- och ekonomiska värden vid inträffade flyghaverier. Det känns stimulerande att utbilda en militär kategori som redan i fred på detta sätt visat sig vara ekonomiskt lönsam.

Enheten genomför också all grundläggande fackutbildning av befäl och meniga i FV:s ammunitionsröjningsförband. Vidare utbildas skyddsplutonschefer och flottiljernas fackövningar av skyddsplutoner understöds i stor omfattning. Detta innebär att BBS/Rä svarar för merparten av krigsförbandsproduktionen då det gäller basförbandens skyddskompanier.

BBS/Rä svarar för utprovning av materiel (t ex nya räddningsfordon), taktikutveckling inom skyddstjänstområdet m m. Enheten medverkar också i materielutprovning inom amröj- och C-skyddsområdet. Personal ur enheten deltar i centrala studier och arbetsgrupper, handlägger ärenden åt flygstaben samt deltar i de delar av CFV flygsäkerhetsinspektioner som rör basräddningstjänst.

● ● Fackavdelningen **Fältarbetsjänst (BBS/Fäb)** svarar för den fackmässiga omskolningen till de tre befattningarnas plutonchef, fältarbetsbefäl i bataljons- eller sektorstab och kompanichef. Avdelningen svarar också för att på övningsbasen RINKABY stödja mobymyndigheternas fackutbildning av flygfältsarbetskompanier. Årligen utbildas där under vardera en till två veckor 10-15 banreparationsplutoner samt ett antal ammunitionsröjningstroppar.

Personalen ur fackavdelningen medverkar dessutom vid prov och försök med ny fältarbetsmateriel.

Personalen i flygfältsarbetskompanierna utgörs huvudsakligen av skickligt yrkesfolk, som i fred arbetar inom byggnads- och anläggningsbranschen. Kompani- och plutonchefer är flygfältsingenjörer med normalt bygg- eller anläggningsmekanisk utbildning bakom sig.

Flygfältsingenjörerna organiseras såsom frivilliga i tre flygfältsingenjörföreningar: Syd, Mitt och Nord under ledning av en förbandsstyrelse (FIFF). Sin grundutbildning har ingenjören normalt genomfört som befälsuttagen inom Armén. Rekryteringen till flygfältsingenjörorganisa-

sationen sker genom föreningarnas försorg.

● ● Fackavdelning **Underhållstjänst (BBS/Uh)** svarar för utbildning i underhållstjänst i vid mening. Uppgiften omfattar utbildning av pluton- och kompanichefer för underhållskompanier och bataljonskvartermästare. Uppgiften innefattar t ex befattningsutbildning av reservofficerare och värnpliktiga läkare till våra sjukvårdsplutoner.

Inom det i FV eftersatta området "praktisk och taktisk" underhållstjänst genomförs i år för första gången en kvartermästarutbildning av värnpliktiga plutonsbefäl, PB. Utbildningen kommer att genomföras årligen under överskådlig tid. Ur denna utbildningskategori kommer reservofficer i underhållstjänst att rekryteras.

Avdelningen svarar också för utbildning av personal i pluton-, kompani- och bataljonschefsbefattningar inom flygverkstads- och teleservicebataljoner.

Lärartjänst vid BBS

Att vara BBS-lärare innebär att ha ett omväxlande och stimulerande arbete. Man får möjlighet att på heltid ägna sig åt stridsteknik och taktiska frågor. Arbete med ens krigsuppgift sätts till och med före fredsuppgiften vid BBS. Lärarna får rika tillfällen att i olika roller delta i övningar och därigenom utveckla sina taktiska kunskaper. Hela flygvapnet och därmed hela landet är deras arbetsplats. Men givetvis genomförs den mesta verksamheten vid F 14 eller på platser i närheten av Halmstad.

En lärare erbjuds goda möjligheter att bredda sitt kunnande och att få vidareutveckla sig och tjänstgöra inom andra fack än sitt ursprungliga. Ta chansen när ett ledigt arbete vid BBS dyker upp härnäst. Med andra ord (och enligt inledningsrubriken): Gör Din karriär här! På västkusten. ■